

Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2022/954)

Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsmyndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och marknadskontrollförordningen

Förslag från miljö- och hälsoskyddsmynden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Taxa för miljö- och hälsoskyddsmyndens verksamhet enligt Miljöbalken respektive livsmedelslagstiftningen, bilaga 1, 2, 4 och 5 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2023.
2. Taxa för miljö- och hälsoskyddsmyndens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen, bilaga 3 till utlåtandet, fastställs gälla från och med kommunfullmäktiges beslut.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

Det faller inom kommunfullmäktiges rådighet att bestämma om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Fullmäktiges handlingsutrymme vid bestämmande av taxan regleras dock av regeringsformen, kommunallagen och avgiftsbemyndiganden i sektorslagstiftningen. Centralt för kommunala avgifter är självkostnadsprincipen, som innebär att avgifterna inte får vara högre än vad som motsvarar kommunens kostnader för tillsynen eller kontrollen.

Taxa enligt miljöbalken

Taxan för tillsyn enligt miljöbalken föreslås justeras från 1 260 kr/timme till 1 300 kr/timme, vilket motsvarar en höjning om 3,1 procent. Justeringen av taxan beror på kostnadsökningar, som huvudsakligen kommer av löneökningar samt ökade kostnader för IT, köpta tjänster och övriga gemensamma kostnader.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Taxan för livsmedelskontrollen föreslås justeras från 1 510 kr/timme till 1 600 kr/timme, vilket motsvarar en höjning om 6 procent. Den föreslagna justeringen motiveras av kostnadsökningar som huvudsakligen kommer av löneökningar och ökade administrativa kostnader och IT-kostnader.

Taxa enligt marknadskontrollförordningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver marknadskontroll inom vissa områden inom framförallt miljöbalkens område. På grund av EU:s nya förordning om marknadskontroll, förordning (EU) 2019/10201 (marknadskontrollförordningen) har en rad följdändringar genomförts i svensk sektorslagstiftning. Ändringarna trädde i kraft den 25 juli 2022 och innebär bland annat ändringar i fråga om finansiering av kontrollen. Miljö- och hälsoskyddsnämndens marknadskontroll har tidigare finansierats genom avgift med stöd av miljöbalkstaxan. Genom de ändrade reglerna ska marknadskontrollen istället finansieras med avgifter som baseras på en taxa som kommunen har beslutat med stöd av en ny generell avgiftsgrund i särskild lag.

Mot denna bakgrund föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden en helt ny taxa för marknadskontroll. Avgiften föreslås vara timbaserad och timtaxan vara densamma som för miljöbalkstillsyn. Det innebär att taxan fram till och med den 31 december 2022 föreslås till 1 260 kr/timme och, i enlighet med den justering av miljöbalkstaxans nivå som föreslås, till 1 300 kr/timme från och med den 1 januari 2023.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna timtaxehöjningarna beror på kostnadsökningar, främst på grund av lönekostnader, IT och gemensamma kostnader. Enligt förslaget beräknar nämnden att intäkterna från tillsynen ökar med 0,7 mnkr. De ökade intäkterna beror på taxeökning (4,7 mnkr) samt volymförändring (-4,0 mnkr). Taxeökningen krävs för att bibehålla täckning för miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta

är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med minskat antal inspektörer.

Avseende taxan för miljöbalkstillsyn föreslås ett flertal omarbetningar och förtydliganden avseende taxans bestämmelser. Bakgrunden till dessa är dels förändringar i rättsläget, dels uppmärksammade otydligheter som behöver åtgärdas. Vad gäller ändringar i sak föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden att avgiftsformen dröjsmålsavgift ska utgå eftersom bestämmelsen dels inte tillämpas dels bedöms vila på osäker rättslig grund. I övrigt är ändringarna endast av redaktionell karaktär utan avsikt att ändra taxans tillämpningsområde. Vidare föreslås ett flertal nya och ändrade avgiftskoder i tabellerna 1:A, 1:B och 1:C. Justeringarna beror på ändringar i tillsynsbehov och anpassning efter ny och ändrad lagstiftning.

För taxorna enligt strålskyddslagen (2018:396), lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer föreslås inga ändringar av taxebestämmelsernas lydelse. Dessa fortsätter till vidare att gälla i sina nuvarande respektive ordalydelse. Taxerevisionen får emellertid en indirekt effekt på dessa taxor, eftersom timtaxan för dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräknings sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret gör den sammanfattade bedömningen att justeringarna är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.

Mina synpunkter

Jag delar stadsledningskontorets bedömning att justeringarna är motiverade samt behovet av att införa en ny taxa enligt marknadskontrollförordningen.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken respektive livsmedelslagstiftningen, bilaga 1, 2, 4 och 5 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2023.
2. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen, bilaga 3 till utlåtandet, fastställs gälla från och med kommunfullmäktiges beslut.

Bilagor

1. Bilaga 1 Taxa från och med den 1 januari 2023 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet enligt miljöbalken, med underbilagor
2. Bilaga 2 Taxa från och med den 1 januari 2023 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll enligt livsmedels och foderlagstiftningen
3. Bilaga 3 Taxa från och med [Kommunfullmäktiges antagande] för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds marknadskontroll
4. Bilaga 4 Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt miljöbalken m.m.
5. Bilaga 5 Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.
6. Bilaga 6 – Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande - Revidering av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen och marknadskontrollförordningen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken respektive livsmedelslagstiftningen, bilaga 1, 2, 4 och 5 till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2023.
2. Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen, bilaga 3 till utlåtandet, fastställs gälla från och med kommunfullmäktiges beslut.

Stockholm den 26 oktober 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Åsa Lindhagen

Hans Altsjö

Remissammanställning

Ärendet

Det faller inom kommunfullmäktiges rådighet att bestämma om avgifter för kommunens kostnader för provning och tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Fullmäktiges handlingsutrymme vid bestämmande av taxan regleras dock av regeringsformen, kommunallagen och avgiftsbemyndiganden i sektorslagstiftningen. Centralt för kommunala avgifter är självkostnadsprincipen, som innebär att avgifterna inte får vara högre än vad som motsvarar kommunens kostnader för tillsynen eller kontrollen.

Taxa enligt miljöbalken

Taxan för tillsyn enligt miljöbalken föreslås justeras från 1 260 kr/timme till 1 300 kr/timme, vilket motsvarar en höjning om 3,1 procent. Justeringen av taxan beror på kostnadsökningar, som huvudsakligen kommer av löneökningar samt ökade kostnader för IT, köpta tjänster och övriga gemensamma kostnader.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Taxan för livsmedelskontrollen föreslås justeras från 1 510 kr/timme till 1 600 kr/timme, vilket motsvarar en höjning om 6 procent. Den föreslagna justeringen motiveras av kostnadsökningar som huvudsakligen kommer av löneökningar och ökade administrativa kostnader och IT-kostnader.

Taxa enligt marknadskontrollförordningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver marknadskontroll inom vissa områden inom framförallt miljöbalkens område. På grund av EU:s nya förordning om marknadskontroll, förordning (EU) 2019/10201 (marknadskontrollförordningen) har en rad följdändringar genomförts i svensk sektorslagstiftning. Ändringarna trädde i kraft den 25 juli 2022 och innebär bland annat ändringar i fråga om finansiering av kontrollen. Miljö- och hälsoskyddsnämndens marknadskontroll har tidigare finansierats genom avgift med stöd av miljöbalkstaxan. Genom de ändrade reglerna ska marknadskontrollen istället finansieras med avgifter som baseras på en taxa som kommunen har beslutat med stöd av en ny generell avgiftsgrund i särskild lag.

Mot denna bakgrund föreslår miljö- och hälsoskyddsnämnden en helt ny taxa för marknadskontroll. Avgiften föreslås vara timbaserad och timtaxan vara

densamma som för miljöbalkstillsyn. Det innebär att taxan fram till och med den 31 december 2022 föreslås till 1 260 kr/timme och, i enlighet med den justering av miljöbalkstaxans nivå som föreslås, till 1 300 kr/timme från och med den 1 januari 2023.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna timtaxehöjningarna beror på kostnadsökningar, främst på grund av lönekostnader, IT och gemensamma kostnader. Enligt förslaget beräknar nämnden att intäkterna från tillsynen ökar med 0,7 mnkr. De ökade intäkterna beror på taxeökning (4,7 mnkr) samt volymförändring (-4,0 mnkr). Taxeökningen krävs för att bibehålla täckning för miljö- och hälsoskydds nämndens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning av taxan efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Volymförändring kan delvis balanseras med minskat antal inspektörer.

Avseende taxan för miljöbalkstillsyn föreslås ett flertal omarbetningar och förtydliganden avseende taxans bestämmelser. Bakgrunden till dessa är dels förändringar i rättsläget, dels uppmärksammade otydligheter som behöver åtgärdas. Vad gäller ändringar i sak föreslår miljö- och hälsoskydds nämnden att avgiftsformen dröjsmålsavgift ska utgå eftersom bestämmelsen dels inte tillämpas dels bedöms vila på osäker rättslig grund. I övrigt är ändringarna endast av redaktionell karaktär utan avsikt att ändra taxans tillämpningsområde. Vidare föreslås ett flertal nya och ändrade avgiftskoder i tabellerna 1:A, 1:B och 1:C. Justeringarna beror på ändringar i tillsynsbehov och anpassning efter ny och ändrad lagstiftning.

För taxorna enligt strålskyddslagen (2018:396), lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer föreslås inga ändringar av taxebestämmelsernas lydelse. Dessa fortsätter till vidare att gälla i sina nuvarande respektive ordalydelse. Taxerevisionen får emellertid en indirekt effekt på dessa taxor, eftersom timtaxan för dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräknings sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2022 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige fastställer taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken respektive livsmedelslagstiftningen, tjänsteutlåtandets bilaga 1-2, att gälla från och med den 1 januari 2023.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige fastställer taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen, tjänsteutlåtandets bilaga 3, att gälla från och med den 3 oktober 2022.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Se bilaga 6 till ärendet.

Beredning

Ärendet har initierats av miljö- och hälsoskyddsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 november 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Av Stockholms stads budget framgår att miljö- och hälsoskyddsnämndens myndighetsutövning och tillsynsarbete ska prioriteras och utvecklas i syfte att säkerställa stockholmarnas hälsa och säkerhet samt lika och rättvisa regler för företag inom Stockholms stad. En god service och tillgänglighet gentemot stadens invånare och företag ska stå i fokus för nämndens verksamhetsutveckling. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska också säkerställa en fortsatt hög nivå på intäktsfinansieringsgraden.

Stadsledningskontoret bedömer att de föreslagna ändringarna av taxebestämmelserna uppfyller principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som

motsvarar den faktiska tidsåtgången samt principen att verksamhetsutövare över tid ska få tillsyn som motsvarar de fasta avgifterna.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stad tillhör de kommuner i Stockholms län som har högst intäktsfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontrollen men utan att tillhöra de kommuner som har de högsta timtaxorna. Med de föreslagna taxehöjningarna förväntas intäktsfinansieringsgraden för år 2023 för tillsyn enligt miljöbalken vara 68 procent och för livsmedelskontrollen 80 procent, vilket är något högre än miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplanering för 2022.

Stadsledningskontoret anser att revideringen av taxa är väl anpassad till det allmänna kostnadsläget och den aktuella lagstiftningen på området. Det är av vikt att miljö- och hälsoskyddsnämnden följer utvecklingen av intäktsfinansieringsgraden noggrant, inte minst avseende effekterna av införandet av efterhandsdebitering för livsmedelskontrollen i januari 2022. Nämnden bör fortsätta det utvecklingsarbete som pågår med digitalisering, effektivisering och prioritering av verksamheten för att bibehålla, men även på sikt öka, intäktsfinansieringsgraden.

Stadsledningskontoret gör den sammanfattande bedömningen att justeringarna är motiverade utifrån kostnadsläget, principen om att verksamhetsutövare ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången och de fasta avgifterna samt för att bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen respektive strålskyddslagen, bilaga 1, 2, 4 och 5, att gälla från och med den 1 januari 2022, att fastställa taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt marknadskontrollförordningen, bilaga 3, att gälla från och med kommunfullmäktiges beslut samt att justera paragrafen omedelbart.